

# Kirkon henkinen huolto

Kirkon henkinen huolto toimii viranomaisten apuna osana suomalaisen yhteiskunnan psykososiaalisen tuen järjestelyjä

LAPUAN HIIPPAKUNTA

## SISÄLLYSLUETTELO

|                                                              |   |
|--------------------------------------------------------------|---|
| 1. johdanto.....                                             | 2 |
| 2. KIRKON TEHTÄVÄ.....                                       | 2 |
| 3. Kirkon henkinen huolto .....                              | 3 |
| 4. Auttamisen ketju .....                                    | 3 |
| 5. henkisen huollon organisointi .....                       | 4 |
| 5.1. PÄIVYSTYSJÄRJESTELMÄ.....                               | 4 |
| 5.2. tehtävät ja roolit.....                                 | 4 |
| 6. valmiusryhmän toimintamalli .....                         | 5 |
| 6.1. PÄIVYSTYS.....                                          | 5 |
| 6.2. hälytysTILANTEESSA .....                                | 6 |
| 6.3. TOIMINTA ONNETTOMUUSPAIKALLA .....                      | 6 |
| 6.4. JÄLKITYÖ.....                                           | 7 |
| 7. Henkinen huolto Lapuan hiippakunnassa.....                | 7 |
| 7.1 Etelä-Pohjanmaan Hehu-TOIMINTA.....                      | 8 |
| 7.2 Pohjanmaan Hehu-TOIMINTA .....                           | 8 |
| 7.3 Keski-Suomen Hehu-TOIMINTA.....                          | 8 |
| 7.4. Lapuan hiippakunnan tuomiokapituli.....                 | 8 |
| 8. Eettiset periaatteet henkisen huollon työntekijälle ..... | 8 |
| Lähteet:.....                                                | 9 |

## 1. JOHDANTO

Kirkon henkinen huolto on psykososiaalisen tuen ja turvan antamista kriisin uhreille ja kaikille, joita kriisi koskettaa. Seurakuntien ylläpitämät henkisen huollon (HeHu) valmiusryhmät toimivat osana yhteiskunnan psykososiaalisen tuen kokonaisuutta onnettomuus- ja kriisitilanteissa.

Lapuan hiippakunnan Henkinen huolto toimii maakunnallisesti Etelä-Pohjanmaalla, Pohjanmaalla ja Keski-Suomessa. Tämä hiippakunnallinen opas perustuu valtakunnalliseen 2024 päivitettyyn oppaaseen, johon on lisätty paikallisten ryhmien tiedot.

## 2. KIRKON TEHTÄVÄ

Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa kuvataan hengellisten yhteisöjen ja järjestöjen tehtävää kokonaisturvallisuudelle elintärkeän henkisen kriisinkestävyuden rakentamisessa. Strategiassa turvataan evankelisluterilaisen ja ortodoksisen kirkon sekä muiden uskonnollisten yhdyskuntien edellytykset toimia väestön henkisen tasapainon ja hyvinvoinnin vahvistajina sekä mahdollisuudet

- ylläpitää hengellistä toimintaa
- osallistua ihmisten henkiseen huoltoon osana yhteiskunnan psykososiaalisen tuen kokonaisuutta
- osallistua kriisien uhrien auttamiseen kaikissa turvallisuustilanteissa

Turvallisuusstrategiassa määritellyn yhteiskunnallisen vastuun lisäksi kirkon oma lainsäädäntö velvoittaa kirkkoa tarjoamaan henkistä huoltoa kriisin uhreille. Kirkkojärjestys ohjaa seurakunnan ja sen jäsenten avun antamista erityisesti niille, joiden hätä on suurin ja joita ei muulla tavoin auteta (KJ 3 §24). Kirkon työntekijöiden perustehtäviin kuuluu aina kriiseihin joutuneiden ihmisten tukeminen, ja kirkkolaki velvoittaa jokaista seurakuntaa varautumaan henkisen huollon tarjoamiseen kriisitilanteessa (KL 11 §3). Henkisen huollon suunnitelma on osa valmiussuunnittelun kokonaisuutta seurakunnissa, seurakuntayhtymissä ja hiippakunnissa.

Varautumisella varmistetaan seurakuntien tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa, ja sen perustana on ajan tasalla oleva, uhkamallit huomioiva riskien arviointi. Ughiin ja häiriötilanteisiin varautumisen yleiseen prosessiin luetaan kuuluvaksi ennakointi, suunnittelu, toiminta ja palaute. Varautumistoimenpiteisiin luetaan valmiussuunnittelu, jatkuvuudenhallinta, etukäteisvalmistelut, koulutus sekä valmiusharjoitukset.

Kirkon varautumista ohjaavat kirkkolaki, valmiuslaki ja pelastuslaki, jotka velvoittavat seurakuntia valmiussuunnitteluun ja poikkeusolojen toiminnan etukäteisvalmisteluun. Toimintakyky kriisissä edellyttää, että kirkon palvelut toimivat normaalioloissa ja kriisitoimintaa harjoitellaan. Tuomiokapitulit johtavat ja valvovat seurakuntien varautumista.

### 3. KIRKON HENKINEN HUOLTO

Kirkon henkisen huollon tehtävänä on antaa onnettomuuksissa ja kriiseissä henkistä ja psykososiaalista tukea sitä tarvitseville. Psykososiaalinen tuki on kokonaisvaltaista psyykkistä, sosiaalista ja henkistä tukea, jonka tarkoituksena on edistää ihmisen selviytymistä ja toipumista traumaattisen kriisin eri vaiheissa. Henkinen huolto on luonteeltaan läsnäoloa, ahdistuksen kohtaamista ja palvelua. Tukea annetaan tarvittaessa myös pelastustyöhön osallistuvalla henkilöstöllä ja kaikille, joita tapahtuma on kosketanut.

Kirkon henkinen huolto toimii viranomaisten apuna osana suomalaisen yhteiskunnan psykososiaalisen tuen järjestelyä. Henkisen huollon valmiusryhmät (HeHu-ryhmät) ovat moniammatillisia psykososiaalisen tuen yhteistyöryhmiä, joiden jäsenet ovat seurakunnan koulutettuja työntekijöitä. Niitä johtavat kapitulien ja seurakuntien nimeämät vastuuhenkilöt.

Sosiaali- ja kriisipäivystys hälyttää HeHu-ryhmän psykososiaaliseen auttamistyöhön tarpeen mukaan. Hälytykseen vastanneet HeHu-ryhmän jäsenet liittyvät osaksi viranomaisten ja järjestöjen muodostamaa tukiverkostoa, joka tarjoaa akuuttia psykososiaalista tukea sosiaali- ja kriisipäivystyksen ohjauksessa. Joissakin erityistilanteissa auttamispyyntö voi tulla myös seurakunnan kirkkoherralta tai tuomiokapitulilta paikallisen onnettomuuden yhteydessä tai muussa kriisisaamasta vaativassa tilanteessa.

Seurakuntien hengellisen ja diakonisen työn tarve voi korostua onnettomuus- ja kriisitilanteissa, jolloin hengelliset ja eksistentiaaliset kysymykset nousevat usein esille. Kriisi huomioidaan kirkon säännöllisessä toiminnassa, ja tilaisuuksia järjestetään tarpeen mukaan niille, joita kriisi on kosketanut. Tällaisia nopeasti organisoitavia tilanteita voivat olla esimerkiksi mahdollisuus tulla kirkkoon hiljentymään, suruhartaus kirkossa tai työpaikalla, tai hiljainen hetki oppilaitoksessa. Tilaisuuksien sisältö ja toteutus harkitaan tilanteen mukaan. Kirkkoherra huolehtii seurakuntansa henkistä huoltoa tukevien toimintojen järjestämisestä häiriö- ja kriisitilanteissa yhteistyössä viranomaisten kanssa.

Läsnäolo, kohtaaminen, turvallisten tilojen tarjoaminen ja kristillisen toiminnan toteuttaminen ovat seurakunnan päivittäiseen toimintaan luontevasti sopivia tukimuotoja. Muita tarvittavia toimia organisoidaan paikallisseurakunnassa kirkkoherran johdolla ja osallistutaan hädässä olevien ihmisten tukemiseen osana muuta auttajaverkostoa. Tilannekuvan ajantasaisuus ja yhteydet muihin toimijoihin ylläpidetään viestimällä sovittujen vastuuhenkilöiden kesken.

### 4. AUTTAMISEN KETJU

Ensimmäinen viranomainen auttamisen ketjussa on hätäkeskuslaitos, jonka toimenpiteillä eri viranomaisten hälytysluonteinen toiminta käynnistyy. Hätäkeskuslaitoksen tehtävänä on ottaa vastaan ensihoidolle, pelastus- ja poliisitoimelle sekä sosiaali- ja kriisipäivystykselle kuuluvia hätäilmoituksia sekä muita ihmisten, ympäristön ja omaisuuden turvallisuuteen liittyviä ilmoituksia.

#### **Kenttäviranomaiset ja niiden tehtävät:**

**Ensihoidon** tehtävänä on äkillisesti sairastuneen tai loukkaantuneen potilaan kiireellisen hoidon antaminen ja tarvittaessa potilaan kuljettaminen hoitoyksikköön. Ensihoitajat tutkivat potilaan kohteessa ja tekevät arvion, onko ambulanssikuljetukselle tarvetta.

**Pelastustoimen** tehtäviin kuuluvat pelastustoiminta, onnettomuuksien ennalta ehkäisy ja väestönsuojelu. Onnettomuustilanteissa pelastustoimen tehtäviin kuuluu onnettomuuden uhrien ja vaarassa olevien ihmisten suojaaminen ja pelastaminen.

**Poliisin** tehtävä on varmistaa ihmisten ja ympäristön turvallisuus kaikissa tilanteissa ja kaikkina aikoina. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen tehtävä on antaa kiireellistä hoivaa, turvaa ja apua sitä tarvitseville ihmisille ja tehdä akuuttia kriisityötä traumaattisissa tilanteissa. Sosiaali- ja kriisipäivystys toimii hyvinvointialueilla yhteistyössä ensihoidon, terveydenhuollon, pelastustoimen, poliisin ja muiden toimijoiden kanssa tarpeen mukaan.

#### **Sosiaalihuoltolaki 3 luku 29a§:**

Sosiaalipäivystys toteuttaa psykososiaalista tukea kiireellisissä tilanteissa yhdessä terveydenhuollon kanssa. Sosiaalipäivystys vastaa kiireellisissä tilanteissa psykososiaalisen tuen ensivaiheen johtamisesta ja yhteen sovittamisesta.

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen vastuulla on koordinoida kriisitilanteissa tarjottavaa akuuttia psykososiaalista tukea, sosiaali- ja kriisipäivystys on kirkon Henkisen huollon -ryhmälle tärkein yhteistyökumppani. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen toiminta on osa hyvinvointialueen valmiussuunnittelussa määritettyä valmiutta.

## **5. HENKISEN HUOLLON ORGANISOINTI**

Hiippakunnan henkisen huollon kokonaisuus suunnitellaan tuomiokapitulin johdolla yhteensopivaksi hyvinvointialueiden rakenteiden ja toimintojen kanssa. Tuomiokapituli vastaa, että toiminta soveltuu hiippakuntien alueellisiin tarpeisiin ja hyvinvointialueiden erityispiirteisiin.

### **5.1. PÄIVYSTYSJÄRJESTELMÄ**

Henkisen huollon ryhmällä on päivystysjärjestelmä, jonka kautta sosiaali- ja kriisipäivystys voi hälyttää HeHu-ryhmän tuekseen. Kun viranomaiset arvioivat tarvitsevänsä täydentävää tukea, he hälyttävät HeHu-ryhmän. Tarve voi liittyä lyhyt- tai pitkäkestoiseen kriisitilanteeseen, joka voi olla päivittäis-, keski-suuri- tai suuronnettomuus.

Pyynnön tultua HeHu-päivystäjä/koordinaattori hälyttää tarvittavan määrän ryhmäläisiä, jotka lähtevät sovitulla aikataululla paikalle. Samalla nimetyt HeHu-työntekijät siirtyvät sosiaali- ja kriisipäivystyksen johdettaviksi. Kun HeHu-työntekijöitä lähtee hälytystehtävään, on tärkeää taata sujuva tiedonkulku oman seurakunnan johdon ja työntekijöiden esihenkilöiden kanssa.

### **5.2. TEHTÄVÄT JA ROOLIT**

Henkisen huollon alueelliset ryhmät Etelä-Pohjanmaalla, Pohjanmaalla ja Keski-Suomessa ovat itsenäisiä. Seurakunnat nimeävät alueellisen ryhmän toiminnalle vastuuhenkilöt. Hiippakunnan HeHu-yhteyshenkilö vastaa hiippakunnan HeHu-ydinryhmän toiminnasta. Ydinryhmään kuuluvat alueelliset henkisen huollon koordinaattorit hiippakunnan alueella. Ydinryhmän tehtävänä on edistää alueellisten ryhmien työtä, tukea koulutusta ja työnohjausta, sekä kehittää hiippakunnan henkisen huollon yhteistoimintaa. Hiippakunnan HeHu-yhteyshenkilö voi edustaa hiippakuntaa yksin tai yhdessä alueellisten koordinaattorien kanssa viranomaisneuvotteluissa.

**HeHu-koordinaattori (HH1)** vastaa alueensa HeHu-toiminnasta. Hän pitää huolta koulutuksista, työnohjauksesta ja jälkipuinnista, sekä vastaa tiedonkulusta HeHu-ryhmän ja yhteistyötahojen välillä. HeHu-koordinaattori tekee loppuraportit ja vastaa toiminnan kehittämisestä sekä säännöllisestä harjoittelusta yhteistyötahojen kanssa. HeHu-koordinaattorille tulee määritellä varahenkilö.

**HeHu-kenttävastaava (HH2)** vastaa HeHu-ryhmän toiminnasta onnettomuuspaikan yhteyteen perustetussa väliaikaisessa kriisikeskuksessa. Hän työskentelee sosiaali- ja kriisipäivystyksen johdettavana. Kenttävastaavana toimii päivystäjän nimeämä HeHu-ryhmän jäsen. Häneltä vaaditaan hyvää tilannetajua. Kenttävastaava vastaa käytännön yhteistyöstä, viestinnästä ja työnjaosta muiden toimijoiden kanssa kriisipaikalla. Tarvittaessa hän voi jakaa sosiaali- ja kriisipäivystyksen ohjeistaman HeHu-ryhmän toiminnan toimintapisteisiin ja nimetä kokeneet HeHu-työntekijät toimintapisteiden ryhmänjohtajiksi (HH3).

**HeHu-päivystäjä** vastaanottaa viranomaiselta tulleen hälytyksen ja käynnistää paikallisesti sovitun hälytysjärjestyksen. Päivystäjällä on käytössään toimintaohjeet ja ajantasaiset yhteystiedot HeHu-ryhmän kokoonpanosta ja prosessin etenemisestä. Päivystyksen tapa ja päivystyskierto sovitaan paikallisesti.

**HeHu-ryhmäläinen** toimii valmiusryhmän hälytystehtävissä. Hän sitoutuu päivystämiseen, koulutuksiin, harjoituksiin, työnohjaukseen ja hälytystehtävän vastaanottamiseen. Ryhmäläisten määrä mitoitetaan alueen tarpeisiin sopivaksi.

HeHu-työntekijällä tulee olla riittävä kriisityön osaaminen, jonka lisäksi tarvitaan täydentävää HeHu-koulutusta. Työntekijällä tulee olla riittävät valmiudet toimia osana ryhmää viranomaisen johtamana erilaisissa tilannekohtaisissa tehtävissä. Koulutuksissa käytetään ulkopuolisia asiantuntijoita tarpeen mukaan ja tehdään yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Hiippakunnan HeHu-yhteyshenkilö ja HeHu-koordinaattorit vastaavat koulutuksen toteutuksesta.

Toimintaan osallistumisesta aiheutuvat kulut korvataan voimassa olevan virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti. Lisäksi HeHu-toimijoille voidaan maksaa paikallisen sopimuksen mukaan korvausta valmiustoiminnassa mukana olemisesta ja/tai päivystyskorvauksia. Työnantajan vakuutukset korvaavat työtehtävissä mahdollisesti sattuneet vahingot. Työnantajan ja toimintaan osallistuvien työntekijöiden kesken sovitaan työtehtävien sijaisjärjestelyistä. Seurakunnat hankkivat henkisen huollon tehtävissä tarvittavat välineet ja materiaalin.

## 6. VALMIUSRYHMÄN TOIMINTAMALLI

Hälytys tulee HeHu-päivystäjälle/koordinaattorille vastuuviranomaiselta tai seurakunnalta. Kun HeHu-ryhmän toiminta käynnistetään sosiaali- ja kriisipäivystyksen pyynnöstä, paikalle menevä HeHu-ryhmä on osa psykososiaalisen tuen kokonaisuutta ja toimii sosiaali- ja kriisipäivystyksen alaisuudessa. Kun tehtäväkutsu tulee paikalliselta seurakunnalta, HeHu-ryhmä toimii paikallisseurakuntaa avustavana ryhmänä.

### 6.1. PÄIVYSTYS

Hälytyksen tullessa HeHu-päivystäjä/koordinaattori kirjaa tiedot onnettomuudesta ja resurssitarpeesta. Päivystäjä/koordinaattori kokoaa tarpeenmukaisen HeHu-ryhmän sovitulla ja säännöllisesti harjoitellulla tavalla. Ryhmäläiset voidaan hälyttää esimerkiksi ryhmätekstiviestillä, josta käy ilmi onnettomuustyyppi, toiminnasta vastaava henkilö ja kokoontumispaikka. Päivystäjä/koordinaattori valitsee paikalle lähtevän ryhmän jäsenet, jos lähtijöitä ilmoittautuu enemmän kuin on senhetkinen tarve.

HeHu-päivystäjä/koordinaattori jää odottamaan mahdollisia lisätietoja viranomaiselta ja pitää tarpeen mukaan yhteyttä HeHu-koordinaattoriin (HH1) ja kenttävastaavaan (HH2). Lisäksi sovitun käytännön mukaan HeHu-päivystäjä tai HeHu-koordinaattori (HH1) ilmoittaa onnettomuuspaikkakunnan kirkkoherralle, että HeHu-ryhmä on hälytetty seurakunnan alueelle. Tämä auttaa kirkkoherraa arvioimaan muita mahdollisia toimia ja resursseja kriisitilanteessa.

Mikäli HeHu-ryhmä toimii paikallisesti sovitusti myös päivittäisonnettomuuksissa (esimerkiksi kuolemantapauksissa) psykososiaalisen tuen antajana, usein käytännössä päivystäjä lähtee itse hoitamaan tehtävää. Tässä tilanteessa hänen tulee sopia varapäivystäjä vastaamaan päivystysnumeroon.

## 6.2. HÄLYTYSTILANTEESSA

Päivystäjän/koordinaattorin lähettämän hälytyksen saatuaan HeHu-työntekijä kuittaa viestin ja vastaa pääseekö paikalle. Hälytyksen saanut keskeyttää muut tehtävänsä ja toimii hälyttäjän antamien ohjeiden mukaan. Mikäli lähtijöitä on jo ilmoittautunut riittävästi, työntekijä voi ilmoittaa jäävänsä kuulolle mahdollista myöhempää tarvetta varten.

HeHu-ryhmäläisiä ei veloiteta olemaan lähtövalmiudessa 24/7. Jokainen HeHu-ryhmään kuuluva arvioi annetun tilannekuvauksen perusteella, voiko hän ottaa tehtävän vastaan. Hän ilmoittaa hälytyksestä esihenkilölleen ja sopii siirtymisestään HeHu-toimintaan. Hälytyksestä huolimatta ensisijaisia työtehtäviä, jotka ajavat hälytyksen edelle, ovat jumalanpalvelukset, kirkolliset toimitukset, alle kouluikäisten tilaisuudet sekä leirit ja retket. Myös henkilökohtaiset syyt, kuten tehtävään soveltumaton terveydentila, voivat estää tehtävään osallistumisen.

HeHu-työntekijä huolehtii mukaansa tehtävään sopivan varustuksen: HeHu-liivi henkilökortilla, sään edellyttämä vaatetus, puhelin ja laturi, mahdollinen HeHu-valmiuslaatikko jne. Kun HeHu-työntekijä ottaa viranomaiselta tulleen hälytyksen vastaan, hän ei silloin ole käytettävissä perusseurakuntatyön tehtäviin. Työntekijä pysyy HeHu-organisaation osana koko tehtävän ajan, myös lepovuorojensa aikana.

Kenttävastaava (HH2) menee ilmoitetulle tilannepaikalle ja ilmoittautuu sosiaali- ja kriisipäivystyksen johtajalle. HeHu-koordinaattori (HH1) pitää yllä ajantasaista tilannekuvaa ja informoi siitä kenttävastaavaa. Hän pitää yhteyttä tarpeen mukaan viranomaisiin, paikallisseurakuntaan, hiippakuntaan ja Kirkkohallitukseen. Mikäli viranomaisyhteistyön tueksi perustetaan kokonaisuutta ohjaava johtokeskus, HeHu-koordinaattori liittyy tähän kutsuttuna mukaan.

## 6.3. TOIMINTA ONNETTOMUUSPAIKALLA

HeHu-työntekijät antavat henkistä tukea onnettomuuden jälkeen perustetussa toimintapaikassa yhteistyössä toisten kriisityön toimijoiden kanssa. Toimintapaikalle tullessaan HeHu-työntekijä ilmoittautuu kenttävastaavalle (HH2) ja toimii häneltä saamiensa ohjeiden mukaan. Ryhmäläiset pitävät kenttävastaavan tietoisena tilanteiden muutoksista ja havaitsemistaan tarpeista. HeHu-työntekijät voivat toimia työpareina muiden toimijoiden kanssa eri tehtävissä.

Kenttävastaava koordinoi HeHu-ryhmän käytännön toimintaa viranomaiselta saamiensa tehtävien ja ohjeiden mukaan. Hän toimii vastuuviranomaisen kanssa yhteistyössä ja välittää annettuja tehtäviä paikalla oleville HeHu-ryhmäläisille. Hän pitää HeHu-koordinaattorin (HH1) ajan tasalla onnettomuuspaikan tapahtumista. HeHu-koordinaattori (HH1) toimii taustalla kenttävastaavan ja päivystäjän tukena, huolehtii tiedonkulusta sekä sopii yhteistyöstä paikallisseurakunnan kanssa. Tilanteen pitkittyessä hän huolehtii vuoronvaihdosta yhdessä kenttävastaavan kanssa.

Kriisitilanteissa onnettomuusalueet ja kriisikeskukset suojataan sivullisilta henkilöiltä. Kirkon henkisen huollon tunnus on vihreä heijastinliivi, jossa on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon logo ja työntekijän henkilökortti. HeHu-liivi ja henkilökortti auttavat kirkon HeHu-työntekijöitä erottautumaan virkavastuullisiksi ammattilaisiksi kriisikeskuksessa. Paikallisseurakunnan työntekijöistä vain HeHu-organisaation jäsenillä on kulkuoikeus kriisikeskukseen.

Kriisikeskuksessa tukea tarjotaan onnettomuudelle altistuneille ja omaisille. Heidät kohdataan arvostavasti ja kiireettä. Toiminnassa huomioidaan kaikki tilanteessa mukana olevat ja kunnioitetaan heidän vakaumustaan. HeHu-työntekijä huolehtii osaltaan onnettomuuden uhrien ja heidän omaistensa yksityisyyden suojasta. Työntekijää sitoo vaitiolovelvollisuus.

Tiedottamisesta HeHu-organisaatiossa huolehtivat siihen erikseen määrätyt henkilöt. HeHu-työntekijä ei anna lausuntoja eikä jaa kuvamateriaalia onnettomuustilanteissa. Kriisiviestinnän tavoitteena on rajoittaa kriisin leviämistä sekä tukea asianosaisia ja auttavia organisaatiota kriisissä. Seurakunnan ja seurakuntayhtymän johto vastaa paikallisesta kriisiviestinnästä. Kirkon viestintä (KV) vastaa valtakunnallisesta kriisiviestinnästä ja tukee seurakuntia niiden viestinnässä.

#### 6.4. JÄLKITYÖ

HeHu-toimintaa jatketaan niin kauan kuin vastuuviranomaisen mukaan sille on tarvetta. Toiminnan päättyessä paikalla olleet toimijat kokoontuvat yhteen välitöntä purkua varten joko kaikki yhdessä tai tarkoituksenmukaisissa ryhmissä. Kenttävastaava (HH2) varmistaa, että HeHu-toimijoille mahdollistuu tilanteessa tarvittava purku. Jokainen toiminnassa mukana ollut antaa lyhyen kuvauksen kokemastaan ja näkemästään. Tarvittaessa sovitaan jatkotoimenpiteistä. Jos oma päivystysvuoro vaihtuu ennen toiminnan päättymistä, päällimmäiset kokemukset on hyvä jakaa toisen ryhmäläisen kanssa ennen tilanteesta poistumista.

HeHu-ryhmän jäsenillä on mahdollisuus työnohjaukseen ryhmässä ja tarvittaessa myös kahdenkeskisiin tapaamisiin. Tehtävien lopuksi pidetään purkutilanne. Purkutilanteen jälkeen tehdään loppuarviointi, jossa arvioidaan henkisen huollon toimintaa kokonaisuudessaan. Tarvittaessa arviointiin voidaan pyytää mukaan yhteistyötoimijoiden edustajia. Kaikista käytännön tilanteista tehdään kirjallinen raportti.

#### 7.1 ETELÄ-POHJANMAAN HEHU-TOIMINTA

Yhteyshenkilöt: kasvatuksenjohtaja Pete Ketola, 044 477 7777, [pete.ketola@evl.fi](mailto:pete.ketola@evl.fi)  
diakoni Virpi Skytte, 044 580 6722, [virpi.skytte@evl.fi](mailto:virpi.skytte@evl.fi)

#### 7.2 POHJANMAAN HEHU-TOIMINTA

Yhteyshenkilöt: diakoniajohtaja Hanna Ehrnrooth, 044 480 8260, [hanna.ehrnrooth@evl.fi](mailto:hanna.ehrnrooth@evl.fi)  
kaplan Anders Lundström, 044 480 8323, [anders.lundstrom@evl.fi](mailto:anders.lundstrom@evl.fi)

#### 7.3 KESKI-SUOMEN HEHU-TOIMINTA

Yhteyshenkilöt: kirkkoherra Harri Romar, 040 516 6332, [harri.romar@evl.fi](mailto:harri.romar@evl.fi)  
yhteiskuntavastuun pappi Marika Närhi, 044 780 7010, [marika.narhi@evl.fi](mailto:marika.narhi@evl.fi)

#### 7.4. LAPUAN HIIPPAKUNNAN TUOMIOKAPITULI

Tehtävänä Henkisen huollon kokonaisuuden suunnittelu yhdessä seurakuntien kanssa sekä henkisen huollon yhteistoiminnan edistäminen mm. koordinaation ja koulutusten avulla.

Yhteyshenkilöt: asiantuntija Johanna Korkeaniemi, 040 672 0962, [johanna.korkeaniemi@evl.fi](mailto:johanna.korkeaniemi@evl.fi)  
asiantuntija Jukka Helin, 040 6461906, [jukka.helin@evl.fi](mailto:jukka.helin@evl.fi)  
viittomakielisen työn pappi Marja Saukkonen, 040 0241401, [marja.saukkonen@evl.fi](mailto:marja.saukkonen@evl.fi)

### 8. EETTISET PERIAATTEET HENKISEN HUOLLON TYÖNTEKIJÄLLE

- Kirkon henkisen huollon tehtävänä on henkisen tuen antaminen tilanteesta osallisille kriiseissä ja suuronnettomuuksissa.
- Henkisen huollon valmiusryhmä muodostuu kriisityöhön koulutetuista kirkon työntekijöistä, joille HeHu-toimintaan osallistuminen on virkatehtävä.
- Hehu-työntekijä sitoutuu toimimaan sovitun työnjaon mukaan HeHu-organisaatiossa. HeHu-ryhmä toimii tilanteen vaatimalla tavalla pelastustoimintaa johtavan viranomaisen alaisuudessa yhteistyössä toisten toimijoiden kanssa.
- HeHu-työntekijä kohtaa ihmiset arvostaen, kiinnostuneesti ja kiireettömästi rinnalle asettuen. Toiminnassa huomioidaan kaikki tilanteessa mukana olevat ja kunnioitetaan heidän vakaumustaan.
- HeHu-työntekijää sitoo normaali virkaan liittyvä vaitiolovelvollisuus. Hän huolehtii omalta osaltaan onnettomuuden uhrien ja heidän omaistensa yksityisyydensuojasta.
- Tiedottamisen hoitavat siihen erikseen nimetyt henkilöt. HeHu-työntekijä ei anna lausuntoja tiedotusvälineille eikä jaa julkisesti kuva- tai muuta materiaalia onnettomuuspaikalta.
- Työnantaja huolehtii HeHu-työntekijän ammattitaidosta. Työntekijä osallistuu säännöllisesti järjestettyihin koulutuksiin ja harjoituksiin, sekä työnohjaukseen tarpeen mukaan.

## LÄHTEET:

### Lainsäädäntöä:

[Kirkkojärjestys 657/2023 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX](#)

[Kirkkolaki 652/2023 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX](#)

[Pelastuslaki 379/2011 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®](#)

[Valmiuslaki 1552/2011 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®](#)

### Toimintaohjeita:

[Henkisen-Huollon-toimintaohje-seurakunnille-2024.pdf \(evl.fi\)](#)

[hehu-tyontekijaohje.pdf \(sakasti.fi\)](#)

[henkisen-huollon-periaatteet-2011.pdf \(sakasti.fi\)](#)

[Viittomakielinen-kriisityo\\_uusi.pdf](#)